

NARODNI DNEVNIK

Izbeja vsak dan opoldne, izvzemši nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Nova vlada.

Po vestih iz Beograda ima biti danes sestavljena šesta vlada g. Uzunovića, ki jo bodo tvorili radikali, jovanovičevci, Jugoslovanski klub in nikičevci in ki bi uživala tudi podporo nemških poslancev. Ta vlada bi torej imela trdno večino in v tem oziru ji ni s parlamentarnega stališča nič oporekati.

V novi vladi bi imeli Slovenci tri ministrstva in sicer za poljedelstvo, socialno politiko in javna dela. Slovenci bi bili v novi vladi torej naravnost odlično zastopani in v tem oziru bi morali biti mi najbolj zadovoljni, ker smo ravno mi najbolj odločno zahtevali soudeležbo Slovencev v vladi.

Kljub temu pa moramo odkrito izjaviti, da nas ni nova vlada niti najmanj navdušila. Že to, da je šef nove vlade g. Uzunović, nas mora navdati s skepsjo. Petim vladam je že predsedoval g. Uzunović, toda niti ena njegovih vlad ni dokazala, da je kos težavnim nalogam situacije. Res je, da so vse vlade Uzunovića silno trpele vsled nesoglasja med obema koaliranimi strankama in da je St. Radić brez potrebe opetovano poostril ta nesoglasja. Ampak krivda ni bila samo na Radićevi stranki, temveč še bolj na radikalni strani, ki je bolehalo od notranjega boja med pašičevci in centristi. Vsled tega nesoglasja so bili radikali nezmožni za vsako akcijo in zato so bile vse vlade g. Uzunovića tako negativne, da niso mogle biti bolj. Če pa so se radikali danes zopet sporazumeli in če so danes radikali zopet združeni, potem pomeni to, da je onemogočeno ono veliko tisenje, ki edino more ozdraviti naše javne razmere. V tem pa je tudi prvi vzrok, da nismo veselili nove vlade.

Še večja pa je hiba vlade v tem, da niso v njej zastopani Hrvatje. Po popolnem neuspehu dr. Nikića pri oblastnih volitvah vendar ni mogoče smatrati njegove kot zastopnika Hrvatov. In če smo svoje dni zahtevali, da so v vladi zastopani Slovenci, potem moramo tudi zahtevati, da so v vladi zastopani Hrvatje. Kajti uverjeni smo, da pridemo do konsolidacije Jugoslavije le na podlagi sporazumnega dela med vsemi tremi narodi. Je sicer res, da se je St. Radić pošteno potrudil, da je zaigral svoj ugled in da je z njim težko sklepati koalicio. Ampak vsaj dobro voljo bi bilo treba pokazati in pustiti Radiću odgovornost, če je sestavljena vlada brez njega.

Jasno je, da je položaj Slovencev tem močnejši, čim bolj je negativna politika Hrvatov. Zato je tudi veljava Slovencev v vladi najmočnejša tedaj, kadar ni v vladi Hrvatov. Vendar pa ne gre, da bi Slovenci zidali na tem dejstvu svojo politiko. Bilo bi to silno nebratsko in tudi kratkovidno. Zakaj močnejši od nas so Hrvatje in lepega dne bi se nam mogli kruto maščevati. Zato pa mora biti prva naloga Slovencev v vladi, da s svojim delom ovržejo vse take sumnje in da čutijo Hrvatje, da imajo v Sloveniji svoje najboljše zastopnike.

Tretja velika napaka nove vlade je, da je sestavljena brez Davidovičevcev. Vse drugače bi bili zastopani interesi demokracije, če bi bili v vladi tudi Davidovičevci in tudi SLS bi imela vse drugačno stališče, če bi se mogla opirati na pomoč Demokratske zajednice, kakor pa sedaj, ko imajo radikali dominanten položaj v vladi.

In obžalujemo tudi to, da ni v vladi dr. Korošca. Vsa čast novim ministrom SLS, toda mnenja smo, da vsi trije ne bodo mogli tako uspešno zastopati slovenskih interesov, kakor bi jih zastopal sam dr. Korošec.

To so naše načelne pripombe, ki jih pa

a Novo vlado sestavijo radikali, SLS, jovanovičevci in nikičevci.

Beograd, 1. februarja. Ko včeraj dopoldne poskus z Davidovičevci ni uspel, se je Uzunović začel pogajati z dr. Korošcem. Dr. Korošec je izjavil, da bo dal končni odgovor do pol 1. popoldne. Kesneje je bil ta rok podaljšan do večera. Uzunović se je popoldne prav zgodaj začel posvetovati. Najprej se je razgovarjal z radikalskimi ministri in jim opisal potek razgovora, ki jih je imel dopoldne. Razložil je, kako je prišlo do prekinitve pogajanj z Demokratsko zajednico. Prisiljen je bil, da odkloni njihove zahteve. Ministri so Uzunovićevo poročilo vzeli na znanje.

Uzunović je nato ostal v predsedništvu vlade in se pripravljaj za razgovor z dr. Korošcem. Dr. Korošec je imel opoldne kratko sejo svojega kluba, na kateri je poročal o ponudbi Uzunovića, da SLS stopi v vlado. Dr. Korošec je v razgovoru povedal, da je stavil Uzunoviću pri- lično iste zahteve kakor pri prejšnji kri- zi. Zato je situacija za nje ista. Oni ča- kajo zdaj samo na poziv Uzunovića, da bodo videli, kaj bo Uzunović od vseh nji- hovih zahtev prejel. Na pripombo novi- narjev, da v tej vladi ne bo Hrvatov, je dr. Korošec dejal: »Svoječas sem povda- ril, da bi Hrvatje morali biti v vladi. Se- danj je vprašanje, kako bo Uzunović to stvar rešil. Jaz nisem nikdar tega odklanjal.«

Dr. Korošec je ostal vse popoldne v svojem klubu in je čakal na poziv Uzunovića. Med tem času je razmišljal o svojem koraku. Zdi se, da je dr. Korošec resno razmišljal o tem, ali naj vstaja na svojem stališču. — Dr. Korošca so po- setili bivši minister Ante Radlojević in dr. Janjić. Ob pol 6. je prišel k dr. Korošcu Ilija Mihajlović, ob 6. pa tajnik radikalnega kluba Ristić. Ta mu je naz- nani, da ga čaka Uzunović v svojem ka- binetu. Dr. Korošec je ob 6. odšel k Uzunoviću in tam ostal precej dolgo časa. Pravijo, da je dr. Korošec, predno je odšel k Uzunoviću, nekaj preciznejše obrazložil svoje pogoje, kakor da hoče na sledečem sestanku z Uzunovičem imeti zadnje in obvezne razgovore.

Med tem ko so se vršili ti razgovori, je bilo v političnih klubih polno življenja. Bili so tam načelniki strank in mnogi poslanci, ki so imeli posvete, kakor je nanesla potreba in kakor so se razširile kake vesti. Sam Stefan Radić je prišel ob 4. v radićevski klub in se je tu razgovar- jal s svojimi ministri in poslanci. V ra- dikalnem klubu je bilo prav tako jako živahno. Zbranih je bilo tam dosti po- slancev, ki so prav tako razmislivali po- ložaj in dogodke kakor v drugih klubih.

Pašičevci so mnenja, da vlada, ki bi jo sedaj eventualno sestavil Uzunović, ne bo dolgo trajala. Vsi parlamentarci sma- trajo, da bo ta vlada imela jako skromno večino, ki naj sprejme proračun, potem pa se razide. Glede na to so mnogi pričakovali, da se dr. Korošec ne bo odločil za tak korak, ki bi utegnil škodovati nje- mu in njegovi politiki.

Demokratska zajednica je zavzela sta- lišče opazovalca ter je samo ugotovila, da so radikali zaradi osebnih koristi opu- stili državne koristi. Demokratije zame- rjajo dr. Korošcu, ker je razkril svojo sla- bost in v tako resnem trenutku šel in podprl malenkostne potrebe nekaterih radikalov.

more nova vlada s pozitivnim delom vsak dan ovreči. Iskreno bi želeli, da bi se to tudi zgodilo, toda zaenkrat smo pesimisti, pa čeprav bi hoteli biti optimisti. A. Z.

Beograd, 1. februarja. Ko je Uzunović končal svoje konference, so bili skupno pri njem dr. Korošec, dr. Nikić in Velja Vukičević. Po kratkem posvetovanju so vsi odšli. Nato je Uzunović sklical svoje ministre in jim naznanil, da je s temi skupinami dosežen sporazum. Vlado bo- do podpirali tudi Nemei, tako da bo ime- la v narodni skupščini večino 73 članov. Ta večina bo v prvi vrsti sprejela prora- čun. Uzunović je opozoril ministre, da bo treba odstopiti nekaj portfeljev in da se morajo pripraviti na to. Pezval jih je, naj gredo v radikalni klub, kamor bo kmalu tudi sam prišel in tam povedal, kakšen sporazum se je dosegel.

Po tem sporazumu namreč dr. Korošec sam ne vstopi v vlado, pač pa dobi njegov klub tri ministrstva: poljedel- stvo, javna dela in socialno politiko. Dr. Nikić dobi šume in rudnike ali pa trgo- vino in dufrijo ter eno podtajniško me- sto v notranjem ministrstvu. Velja Vu- kičević si mora še izbrati ali ministrstvo za prosveto ali pa ministrstvo za pošto. Sam je izjavil, da ima raje poštno mi- nistrstvo. Zato bo minister za prosveto tudi še naprej ostal Miša Trifunović.

Ko je dr. Korošec odhajal od Uzunovića, ni hotel dati nobene izjave. Povedal je samo, da je sporazum gotov.

Dr. Nikić je tudi izjavil, da je spora- zum gotov, ali prejeti ga morajo še prej radikali. Isto je izjavil tudi Velja Vuk- ičević.

Na podlagi vseh pogajanj je bila se- staljena naslednja lista:

Predsedstvo vlade: Nikola Uzunović;
zunanje zadeve: dr. Ninko Perić;
notranje zadeve: Boža Maksimović;
vojska: general Stevo Hadžić;
financa: dr. Bogdan Marković;
pravosodje: dr. Milan Srškić;
promet: general Svetislav Milosav- ljević;

prosveta: Miša Trifunović;
pošta in telegraf: Velja Vukičević;
poljedelstvo: dr. Fran Kulovec;
agrarna reforma: Krsta Miletić;
šume in rudniki: Milan Simonović;
trgovina in industrija: dr. Nikola Ni- kić;

javna dela: inž. Dušan Serneć;
narodno zdravje: dr. Slavko Miletić;
socialna politika: dr. Andrej Gosar;
izenačenje zakonov: Vasa Jovanović;
vere: Milorad Vujičić.

PRVA SEJA NOVE NEMSKE VLADE.

Berlin, 1. februarja. Nova vlada je imela včeraj prvo sejo. Nacionalistični ministri niso bili navzoči. Vodja naciona- listov Westarp je bil popoldne pri dr. Marxu, zvečer pa pri predsedniku repu- blike Hindenburgu.

NOVO PREDSEDSTVO MADJARSKEGA PARLAMENTA.

Budimpešta, 1. februarja. Včeraj je imel madjarski parlament kratko sejo, na kateri je izvolil za novega predsed- nika Tibora Sztivanja, bivšega predse- dnika parlamenta. Hkrati je bila tudi se- ja magnatske zbornice, na kateri je bil izvoljen za predsednika Julio Vlasics.

LIKVIDIRAN INCIDENT MED GRŠKO IN BOLGARSKO.

Sofija, 1. februarja. Bolgarska vlada je odgovorila na protest grškega opravnika poslov glede umora nekega ugledne- ga Grka. Obžaluje ta slučaj in obeta, da bo storila vse, da se to dejanje naj- eksemplaričneje kaznuje. V bolgarskih političnih progih so prepričani, da ta slu- čaj ne bo porušil dobrih odnosov med Grčijo in Bolgarijo.

Radikalni klub odobril novo vlado.

Beograd, 1. februarja. Seja radikalne- ga kluba je končala ob pol 9. Klub je odobril sporazum, ki ga je dosegel Uzu- nović. Glasovalo se je z vzklikom.

Uzunović je v svojem govoru opisal potek pogajanj in je dejal, da je napra- vil vlado parlamentarne večine, kakor je najboljše mogoče. On misli, da je to edna vlada, ki je mogoča. Klub mora biti zadovoljen, ker v vladi ni radićev- cev, ki bi onemogočili vsako delo. Tudi ni v vladi Demokratske zajednice, ker bi z njo ne bili zadovoljni Srbijanci niti bosenski radikali. Vlado bo moral sestavi- ti še po noči. Zato prosji klub, da sprejme to rešitev. Ta vlada bo morala sprejeti proračun in najnujnejše zakone.

Za Uzunovičem je govoril Dodić, in si- cer za novo vlado.

Stosić dvomi, da bi bila ta vladna ve- čina solidna.

Varjačić govori za vlado, Gavrilović prav tako, dr. Subotić in dr. Novaković pa dvomita, da bi vlada mogla v skup- ščini delati, posebno glede na kompakt opozicije. Izhod, ki so ga izbrali ni sre- čen.

Na koncu govori še Tomo Popović za vlado.

Neki pašičevci je pri odhodu izjavil: Nisem zadovoljen. Vendar pa je to še najmanjše zlo, ker je moglo priti tudi slabše.

Po seji radikalnega kluba je Uzunović še dolgo časa ostal v razgovoru z Ilijo Mihajlovičem. Nato je odšel v predsed- stvo vlade. Ko je odhajal, je izjavil no- vinarjem:

Videli ste, gospodje, kaj je bilo v klu- bu. Razložil sem v klubu kombinacijo in klub je imel to kombinacijo sprejeti. Se- danj je treba to kombinacijo še uresni- čiti.«

»Ali se bo nočjo o tem pravcu še kaj zgodilo?«

»Ne.«

»Toda Vi imate še neke sestanke?«

»Da, z Ilijom Mihajlovičem.«

»Ali bo jutri vlada gotova?«

»Upam.«

Uzunović se je nato z Mihajlovičem odpeljal v predsedstvo vlade. Tam sta ju čakala že Maksimović in Srškić. Vr- šila se je konferenca glede razdelitve portfeljev.

Ob pol 10. so bili sklicani načelniki onih strank, ki vstopijo v vlado.

Ob 9.50 je Uzunović odšel na dvor. Kmalu za tem je prišel v predsedstvo vlade dr. Korošec, za Korošcem pa dr. Nikić. Uzunović se je dolgo časa zamudil na dvoru.

Med tem pa se je zanesljivo izvedelo, da Uzunović še ni sestavil vlade, ker je naletel na jako velike težave. Najprej je dr. Nikić zahteval program za Hrvatsko. Dalje je zahteval, da se mu da večja oblast. Dalje so tudi pašičevci delali sil- nosti, ker so izjavili, da so proti tej Uzu- novičevi kombinaciji. Največ zaprek so delali Uzunovičevci v vprašanju Krste Miletića, kateremu je bilo ponujenjo po- ljubno ministrstvo. Miletić pa je vse po- nudbe odklonil. Zato sinoči še ni bil pod- pisan ukaz o novi vladi.

GOSPOD MUSSOLINI FANTAZIRA.

Dunaj, 1. februarja. »Neue Freie Presse« prinaša razgovor z Mussolinijem, ki je rekel, da je vojna korenina ljud- skega napredka. Prepričan je, da sve- tova vojna ni bila zadnja vojna, ker se ni nič zgodilo, kar bi moglo preprečiti nove vojne. Vojna se kakor onkaj po- javi nenadoma. To sicer ni novo, toda času primerno.

808, Berlin izplačilo 1348.4—1851.4, Praga izplačilo 168.1—168.9, Milan izplačilo 244.13 do 246.13, Budimpešta izplačilo 995.5—998.5.
 Curih. 31. januarja. Beograd 9.1975, New-york 520, London 25.215, Pariz 20.48, Berlin 123.1875, Dunaj 73.35, Praga 15.9925, Milan 22.30, Bukarešta 2.325, Sofija 3.75, Budimpešta 90.80.
 Ljubljana, 31. januarja. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupijski zaključki.) Vrednote: Investicijsko 82—83, Vojna škoda 353—8, zastavni in komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 195—197, Ljubljanska kreditna 150—0, Merkantilna 98—100, Praštediona 940—0, Kreditni zavod 170—180, Strojne 80—0, Trbovlje 340—0, Vevče 120—0, Stavbna 55—65, Sešir 104—0; eksekutivna prodaja: Trbovlje 330 do 340 (340). — Blago: Zaključen 1 vagon lesa. Tendence v lesu čvrsta, v deželnih pridelkih zelo čvrsta.

Poslano.

»L'art pour l'art«.

(Zaradi občinstva še ta odgovor g. Podbevška.)

V »Jutru« z dne 29. jan. t. l. izjavlja g. Podbevšek, da se glavno vprašanje, za katero gre in za katero mu je šlo tudi v zadnjem predavanju, glasi: ali za »l'art pour l'art« ali proti?

Kljub temu, da ne spadam k »literarni mladini« in da se mi upira razpravljati o takih vprašanjih v dnevnikih, naj vendarle izpregovorim o tem par besed kar tukaj. Za kako temeljiteje razpravo posebej o tem predmetu sedaj namreč nimam časa, študiral in premišljal pa sem o tem vprašanju morda več kakor

marsikdo, ki se je na to specializiral in sem torej pred svojo vestjo upravičen govoriti.

Predvsem morem, mislim, trditi, da so veliki umetniki raje ustvarjali in z umetninami govorili, kakor pa da bi izgubljali čas z globokoumnimi teoretičnimi razpravljami o vprašanju larpurlartizma. Ako pa so se o tem izrecno izjavljali, so to geslo preje prav grobo zavračali, kakor pa ne. Če bi imel čas iskati raznih citatov, bi larpurlartisti po mojem mnenju vrazje slabo odrezali ali vsaj pokazalo bi se, da ne gre kar tako opletati s tem? Ni mogoče deliti človeka od človešanje poglabiti.

Vprašanje se mi zdi namreč zastavljeno nekoliko previsoko v zraku, kajti to vprašanje zakriva in proži celo vrsto drugih vprašanj. V jeziku ljudi, ki stoje in žive na zemlji, se to vprašanje glasi: ali so med raznimi udejstvovanji istega človeka kake organske vezi ali ne? Ali je ta vezi treba priznati ali ne? Ali se da n. pr. umetniško prepričanje in udejstvovanje ločiti od političnega ali ne, ali se kulturno prepričanje da ločiti od političnega ali ne? Mislim, da to ni mogoče. Ako iz enega in istega človeka poteka neko čustvovanje, mišljenje in udejstvovanje — da naj ne bo nobene vezi med tem? Ni mogoče deliti človeka o človeka — umetnika duhovnega, političnega človeka itd. Človek je eden in cel, zato mora vse njegovo čustvovanje, mišljenje in udejstvovanje stremeti po skladnosti,

harmoniji, pa naj jo potem že doseže v popolni meri ali ne. Z razumom je mogoče marsikaj razkrajati, kar pa je dejansko vendarle celo in celo ostane in kar se kot nemirno hrepenenje, ki ključno po harmoniji, oglašja kljub možnemu teoretičnemu zavihanju. Toda, kaj se pravi vse to v konkretnih, slovenskih razmerah? To se pravi, da nam je treba odgovoriti na vprašanje, kako naj gledamo na Prešerna, Levstika in Cankarja. Ali so bili ti ljudje v kaki zvezi z življenjem slovenskega naroda in v kakšni? Kako naj gledamo posebej n. pr. na Cankarjevo besedo o jugoslovanstvu in o zvezni jugoslovanski republiki? Ali je prav priznavati narod samo v kulturi, v politiki pa ne? Ali naj se politika prilagodi kulturi ali kultura politiki, ali naj politična stremjenja slede kulturnim ali narobe? Ali naj se politika kultivira ali kultura politizira? itd. V priznavanju, da naj slovenska politična stremjenja slede kulturnim, ne pa narobe, vidim jaz eno obliko živega priznavanja načela »l'art pour l'art«. Vidite, to so zelo zanimiva in živa vprašanja in ni, da bi se človek pretepal s sencami. Če vprašanje: ali za »l'art pour l'art« ali proti vse tako zastavljamo — ali bi ne bilo v interesu cele vrste slovenskih »kulturnih delavcev«, da bi se to vprašanje ne načelo, ker bi — zasmrdelo? Če pa pojmujeemo geslo »l'art pour l'art« v tistem teoretičnem, slabokrvnem in nevtralnem pomenu besede, v kakršnem se navadno poj-

muje in v kakršnem ga pojmuje tudi g. Podbevšek, tedaj bi bilo zopet v interesu cele vrste slovenskih »umetnikov«, da bi to načelo zmagalo; kajti tudi za štitom tega načela se da imenitno kupčevati ali če ne kupčevati, pa vsaj čepeti v mišji luknji, ko bi bilo treba v imenu kulture proti raznim lopovščinam jasno in glasno protestirati. Ej, ne boste nas presleparili, kakor tudi vse poizkušate!

Nadaljno besedo prepuščam »literarni mladini«, ki bo menda to vprašanje razčistila v svojih revijah (kar je brez dvoma bolje); če se ji bo zdelo potrebno seveda. Zadelo bo pri tem tudi na g. Vidmarja, ki rad govori o čisti umetnosti in ki rad brani Podbevška (n. pr. v članku »Opazka k naši kritiki«, Kritika, št. 9), ne sicer tako srečno kot umetnika kakor kot izraziti in zanimivi življenski pojav. Čudno se mi zdi — mimogrede rečeno — le to, da z istega zrelišča »svetovnega nazora umetnikov« ne brani tudi Govekarja, ki je tudi kaj zanimiv in izrazit pojav v slovenskem življenju.

H koncu naj se oprostim, da v bližnjih prihodnjih mesecih na eventualen odgovor ali napad ne bom mogel odgovarjati, ker me čaka nujnejše delo. Za Podbevška posebej velja to tako dolgo, dokler bo mislil, »da je treba napraviti red« (»feldvebelni« so mi bili še v Avstriji zoprni) tam, kjer je pošteno iskanje in stremjenje (čeprav tudi marsikatera zmeta in slabost), ne pa tam, kjer bi ga bilo treba napraviti. — Lojze Udé.

T. Schlieben:

Malina.

V mesto se je odpeljala baronica z Jurijem v mesto. Ko se je vracala ponoči domov, je priletel od nekod iz gozda kamen. Šipa je zazvenela in kosci stekla so padali na barončin soboljev plašč. Hujšega se ji ni pripetilo. Nihče ni bil ranjen, v vasi pa je bilo navidez vse mirno. Baronica pa se je vznemirila. Zapovedala je, da se v gladi pripravijo vsi železni zapahi, kar se ni prej nikoli zgodilo in je sama preizkusila vsa vrata, če drže. Poiskala je revolverje, poklicala v sobo služabništvo, jim pojasnila, da morajo biti previdni, kajti v vasi se nekaj pripravlja, ter razdelila med nje orožje. Ponoči se ni ničesar pripetilo. Baronica ni dolgo mogla zaspati. Premišljevala je, ali bi ne bilo boljše, če zapusti grad in odide v inozemstvo? Toda s čim naj živi. Sedaj ni bilo več starih časov. Vse njeno posestvo je obstajalo iz posestva na Krollikovem. Dobro je vedela: Jurij ne ostane nikoli pri njej, če ona obuboža. Baronica pa ga je ljubila, ljubila je njegovo mladost, njegovo moč. In kako bodo potem triumfirali, če malo popusti. Kako se bodo smejali nad njenim begom vsi tisti, ki jih je ona prezirala: plemstvo, njena zeta, du-

hovniki in kmetje. Baronica je spoznala, da zanjo ni izbire. Ostati mora na Krollikovem. Ko je prišla do tega sklepa, je takoj zaspala. Polagoma se je pomirila. Nikdar ni poznala nikakega strahu, sovražila je vsako polovičarstvo, vsako obotavljanje, vsako popuščenje, vse kompromise. Zanesla se je, da ji mora pomagati vlada, čeprav je bila republikanska. Nemogoče je, da bi vlada dovolila, da jo kmetje preženejo in razlaste.

Dolgo je spala. Pri zajtrku ji je sporočil Gabor, njen stari komornik, ki ga je imela, kakor strežkinjo Beti, že več deset let, da se zbirajo pred gradom kmetje, ki so baje zelo razburjeni. Kmalu nato se je oglasilo zastopstvo kmetov in zahtevalo, da jih baronica sprejme. Odposlanci so ji razjasnili, da ljudstvo zahteva, naj mu baronica izroči Jurija Lučiča. Baronica je to takoj odločno odklonila. Predno so odposlanci odšli, so ji povedali, da mora baronica do dveh popoldne izročiti Jurija, če ne si poiščejo kmetje sami svoje pravice. Baronica je vztrajala pri svojem prejšnjem sklepu. Njenemu značaju se je zdelo nemogoče popuščati. Tudi ni vedela, kaj hočejo kmetje z Jurijem. In tako je kmetška deputacija odšla.

Gruče pred gradom so se opoldne razšle. Vendar pa so bile povsod postavljene stra-

že, ki so bile vidne tudi z gradu. Baronica se je zavedala, da je ujeta. Kmetje, zlasti njihova voditelja župnik in Jan pa sta vedela, da baronica ne bo izročila Jurija. Zato so postavili tudi ta pogoj. Rekli so: Jurij Lučič, misliti pa so: baronica Krollikova. Njej je veljal upor. Njo naj zadene in uniči. Toda baronica se je zanašala na vlado, da ji pošlje vojaško pomoč.

Hotela se je obrniti v bližnje mesto za pomoč. Baronica se je podala v park, hotela se je prepričati, če so res vse zveze pretrgane. Šla je do kapelice na razgledu, kjer je preje rada sedela pri čaju. Jasno je videla obe cesti, ki sta križali brezkončno žitno polje. Ena cesta je vodila do mesta, druga do Derauxovega gradu. Na križišču je stražilo kakih deset oseb. Baronica je spoznala, da je nemogoče priti v stik z zunanjim svetom. Vrnila se je v grad in poskusila telefonirati. Odgovora ni dobila, kmetje so prerezali žice. Ostane ji torej le borba. Dobro. Hotela je poklicati Gaborja, pa je prišel sam. Ni se upal pogledati gospodarice v oči, ko ji je povedal, da se vsa služinčad brani ostati še dalje v gradu. Baronič so sicer udani, toda boje se, ker jim groze kmetje s smrtjo, če ostanejo v gradu. Baronica se odurno in zaničljivo nasmeje: »In ti, stari Gabor, ti greš

tudi? Gaborju upade ves pogum in odpor. Ali ni sklenil z Beti, da odideta? Ali naj postavita svoje življenje na kocko? To življenje, ki je bilo vedno le polno dela v službi drugih in ki naj se sedaj tako konča. Toda sedaj, sedaj si je premislil. Beti naj kar gre. on pa ostane.

Malo pred drugo uro odide vsa služinčad z gradu, z njimi tudi Beti. Pokleknila je, jokaje in stokaje, pred gospodarico. Sestindeset let je bila že pri baronici, poznala jo je še kot mlado dekle. Toda bojazen, nedouma in strašna bojazen jo je silila k temu. Odití mora. Da se ne bi sama sebi tako smilila, je vedno ponavljala: »Obvestila bom kneginjo Derauxovo, da pride Vaši mištoti na pomoč. Gotovo Vam pride na pomoč!« Oblile so jo solze.

Baronica jo je zavrnila z ostrim, trdim glasom: »Od Derauxovih nočem pomoči, slišiš? Poskusi obvestiti o tem policijo v mestu. Morajo mi pomagati, ne morejo pustiti, da me tu zakoljejo.« Ko ni hotelo biti stokanja in vzdihovanja male sključene Beti konca, jo je baronica prekinila: »Pojdi vendar, pojdi! Boljše je tako!« Da ji olajša slovo, reče še: Pa, da mi alarmiraš oblasti, slišiš?«

(Dalje sledi.)

Najbolji Stroj na kolo
je odino le

GRITZNER in ADLER

za dom, obrt in industrije v vseh opravah.

totalni plinski stroj DUBIED

Posl v vsaki iz oplošč.

Velikna garancija

Dobro za popravilo. Mala težota, hitro za obrabo.

Josip Petelinc
Ljubljana

„Vinocet“ tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

KAITEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 12, II. nadstropje.

TRIKO-PERILO

za moške, žene in otroke, volna v raznih barvah, rokavice, svrvice, dokolenice, nahrbtniki za solarje in lovce, dežniki, klovi, šlani, žepni robd. palice, vilice, noži, škarje, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, in brivce

odino le pri tvrdki

JOSIP PETELINC
LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika.

Najbolje ceno! Na voliko in malo!

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača 50 par. Za debelo tiskano pa Din 1.—

Absolvent

trg. šole sprejme vsako pisarniško delo. Ponudbe na upravo lista pod »Dobra moč«.

Kupujem motorje

zamohodne ali prevozne, s ali brez dres, sesalni plin, surovo olje ali bencin. Prednost imajo Lancovi »Buldog«. Ponudbe je poslati z navedbo cene, starosti in tovarne na naslov: Mijo Kovačič, Kloster, pretinae.

Proda se ceno

kompletni nemško-angleški slovar in nekaj angleških knjig. — Naslov pove uprava Nar. Dnevnika.

Koks - čebin

Wellava 1/II. - Telef. 58.

Oglašujte v „Narodnem Dnevniku“!

TISKARNA MERKUR

POSREDOVANJE - IZPOSODITELNICA S. S.

LJUBLJANA, Simon, Gregorčičeva ulica 13.

TELEFON št. 555

Na pripravo in tisk vsakih tiskovnih, obratnih, ilustrativnih in uradnih tiskovnih. Lastna tiskovnica.

TELEFON št. 555

TELEFON št. 555